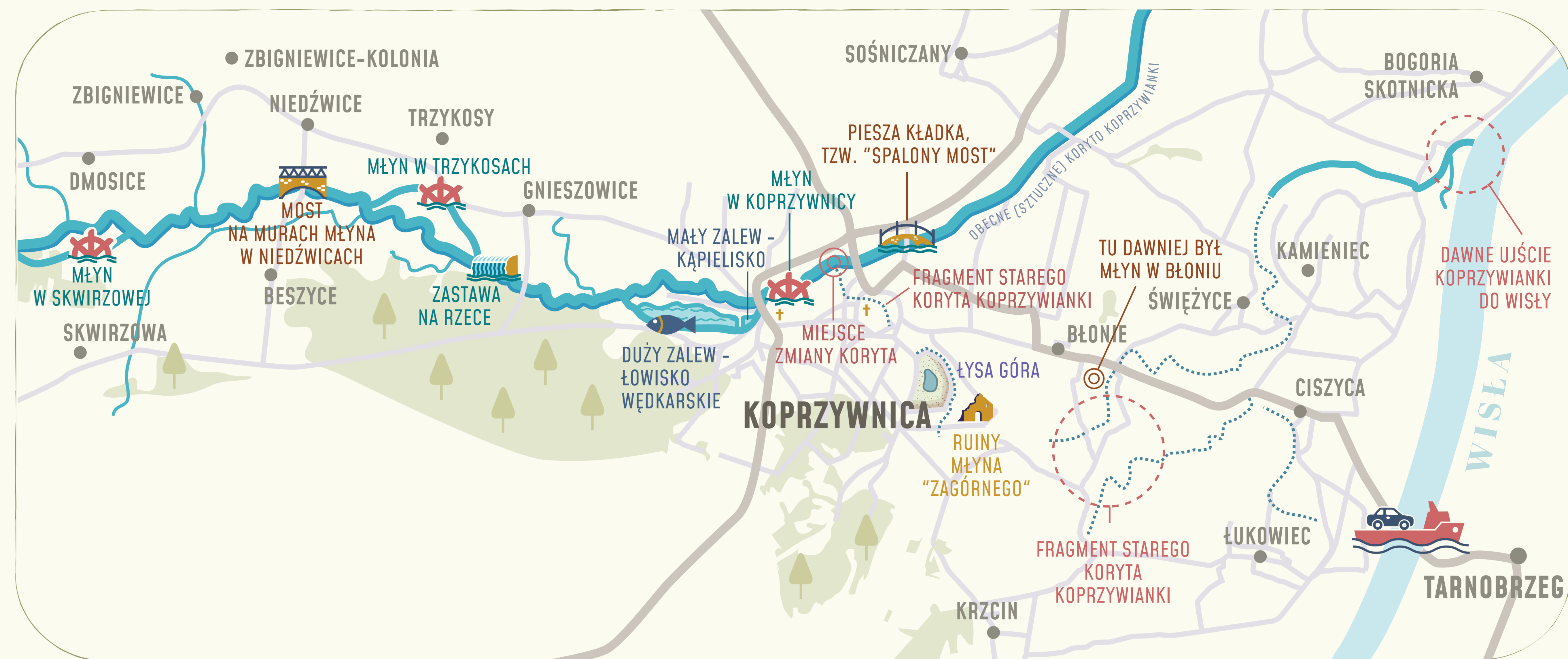
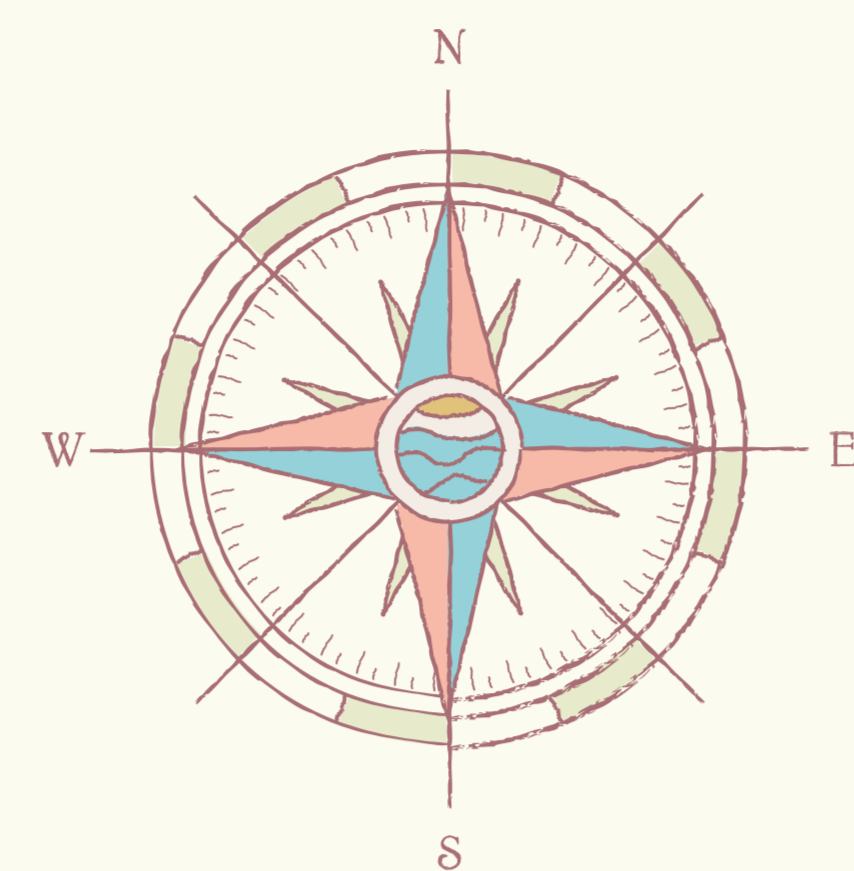

MAPA RZEKI KOPRZYWIANKI

RZĘKA KOPRZYWIANKA

Nazwa rzeki pochodzi od nazwy miejscowości, przez którą płynie – Koprzywnica. Ta z kolei pochodzi od słowa „pokrzywa”. Na przestrzeni dziejów rzeka miała różne nazwy, bywała nazywana Pokrzywianką, a nawet Kaną.

Źródło Koprzywnicy znajduje się w Nieskurzowie Starym (gm. Baćkowice) na terenie Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego w Górach Świętokrzyskich, w okolicy Szczytniaka.

Koprzywnica przepływa kolejno przez gminy: Baćkowice, Iwaniska, Klimontów, Łonów, Koprzywnica oraz Samborzec, meandrując przez te tereny na odcinku ok. 70 km. Po drodze jej dopływami są m.in. Kacanka i Gorzyczanka.

Środkowa część biegu Koprzywnicy wraz z dopływami objęta jest obszarem Natura 2000 jako Ostoja Żyznów.

Od Koprzywnicy ku ujściu rzeka płynie sztucznym, obwałowanym korytem przekopanym w latach 30. XX wieku, wykorzystując po drodze dolny bieg Gorzyczanki, Połanówki (dawniej Życi) i niegdyś Wiselki.

Koprzywnica jest lewostronnym dopływem Wisły – jej ujście znajduje się na granicy Zawieszcza (gm. Samborzec) i Sandomierza.

Przed regulacją Koprzywnica uchodziła do Wisły na granicy gm. Koprzywnica i gm. Samborzec – między Kamieńcem a Bogorią Skotnicką. Do dziś można znaleźć w tym miejscu ślady starego ujścia. Podobnie jest ze starym korytem rzeki. W topografii miasta i gminy Koprzywnica zachowały się ślady jej dawnego biegu. Płynęła ona dawniej między Zarzeczem (kiedyś wieś, obecnie osiedle Koprzywnicy) a Koprzywnicą, opływała Łysą Górę i meandrowała przez niziny położone miejscowości: Błonie, Ciszycę, Świętę, Kamieniec.

Regulacja i obwałowanie końcowego odcinka rzeki w latach 30. XX wieku wynikały z pomysłu osuszenia nizinnych terenów oraz z potrzeby chronienia nadwiślańskich wsi przed cyklicznymi wylewami. Prac przy przekopie w maju 1938 roku doglądał – podczas wizytowania Centralnego Okręgu Przemysłowego – prezydent Ignacy Mościcki.

Koprzywnica była niegdyś powszechnie użytkowaną przez okolicznych mieszkańców i zwierzęta rzeka. Z jej naturalnej siły – czyli z energii wodnej – korzystały liczne młyny budowane praktycznie na całym jej biegu. Prowadziły do nich najczęściej młynówki – sztuczne odnogi rzeki, dzięki którym okresowo zasilały turbiny wodne. Z tego powodu na rzece i młynówkach budowane były stawidla, czyli zastawy służące do regulowania przepływu wody. Po II wojnie światowej młyny zostały w większości upaństwowione i zmienione na elektryczne. Wiele z nich działało jeszcze do końca lat 90. XX wieku. Obecnie na Koprzywnicy nie pracuje żaden młyn.

W gminie Koprzywnica zachowały się dwa (nieczynne) młyny – w Trzykosach oraz w samej Koprzywnicy, a w okolicy można odnaleźć także ślady po dwóch innych. Ruiny młyna w Niedźwicach (zniszczonego przez Niemców w lipcu 1944 roku) wykorzystane zostały w konstrukcji mostu na Koprzywnicy. Z kolei wśród pól uprawnych między Koprzywnicą a Błoniem odnaleźć można fragmenty młyna „Zagórne-go”, który przestał działać po przekierowaniu nurtu Koprzywnicy do nowego koryta. Przy starym korycie, tuż za Błoniem, przed II wojną światową działał jeszcze jeden młyn (obecnie nieistniejący).

Dziś na Koprzywnicy są dwa zalewy – w Szymanowicach oraz w Koprzywnicy; w każdej z tych miejscowości utworzono osobno kąpielisko i łowisko wędkarskie.

W maju 1915 roku Koprzywnica była „świadkiem” bitwy pod Konarami – podczas I wojny światowej stanowiła bowiem linię frontu między wojskami rosyjskimi i austro-węgierskimi. W skład armii Austro-Węgrów wchodziła I Brygada Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego.

Mapa i tekst powstały w ramach projektu „Koprzywnica Patrzy/My – wokół Koprzywnicy” realizowanego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy latem 2021 roku.

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE: Pola Rozek / Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy

OPRACOWANIE KARTOGRAFICZNE: Kamil Nieścioruk

OPRACOWANIE GRAFICZNE: Dorota Kraft

LEGENDA

- RZĘKA KOPRZYWIANKA
- RZĘKI, DOPŁYWY
- KIERUNEK BIEGU RZĘKI
- STARE KORYTO RZĘKI
- MIASTO POWIATOWE
- MIEJSCOWOŚĆ - SIEDZIBA GMINY
- WIEŚ
- DROGI KRAJOWE I WOJEWÓDZKIE
- WYBRANE DROGI LOKALNE
- ZALEW
- OSTOJA
- PARK KRAJOBRAZOWY
- LAS
- SZCZYT
- KOPALNIA PIASKU
- KOPALNIA DOLOMITU
- PRZEPRAWA PROMEM
- MIEJSCE HISTORYCZNEJ BITWY

Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

